

Nap

december

Észlelő	vizu+fotó	műszer	módszer
Áldott Gábor (Budapest)	0+5	8,5 T	f
Farkas László (Budapest)	13+2	10 L	v, r, f
Hadházi Csaba (Hajdúhadház)	4	16 T	v, r
Házi Henrietta (Jászapáti)	1	8 L	v, r
Házi László (Jászapáti)	1	8 L	v, r
Iskum József (Budapest)	3+2	10 L	pr, tá, r, v, f
Jurek Zoltán (Debrecen)	4	4 L	v, r, tá
Mizsér Csaba (Budapest)	1	7,0 L	pr
Dr. Prehoffer Elemér (Budapest)	12	8 L	v, pr, r
Ravasz Bálint (Gyopárosfürdő)	1	5 L	pr, r
id. Rokonál György (Százh. batta)	16	K1	j
Lóth Krisztián (Dunakeszi)	4	15 T	pr
Vicián Zoltán (Héhalom)	1	5 L	v, r
Zsohár Viktor (Székesfehérvár)	1	10 T	v

Észlelések száma: 52+9

Észlelt napok száma: 19

Észlelt foltcsoportok száma: 153

Foltcsoport MDF: 8,05

Fáklya terület mdf: 4,33

Rövidítések: v= vizuális módszer, r= részletrajz, f= fotó, pr= projekciós módszer, tá= táblázatos adatok, j= jegyzet, AA= aktív terület, MDF= átlagos napi gyakoriság, PU= penumbra, U= umbra, CM= centrálmeridián.

A napaktivitási görbe szépen emelkedik, főleg a hónap közepétől magas, 10-én, 14-én, 18-án és 23-án 10 AA látható. Délén összesen 15° északon 22 db. Az átlagos szélesség +20 és 30 fok közötti, négy folt 30°-nál nagyobb szélességen, egy 40°-on.

10-én kel -30°-on egy foltcsoport, tagjai 13-án háromszög alakzatban helyezkednek el, 14-én nyugatabbra is kialakul egy D típusú és keletre egy J típusú. 15-én halad át a CM-en, mint hosszú foltláncolat. 18-án csak E típusú, 15° hosszú, a követő folt a nagyobb, kb. 25·40 ezer km. 20-án nyugszik.

14-én kel 30°-on egy másik hosszú csoport, ekkor D típusú. 16-án már két csoportként látható. A vezető folttól É-ra szétszórva foltdarabok, a követő kicsit lemaradva egy új csoport vezetője. Az AA közelében lévő kisebb folt 18-ára széthullik pórusmezőre. A komplexumban a legnagyobb PU átmérő ekkor 40 ezer km, a csoportrendszer hossza 320 ezer km. 21-ére egyszerűsödik és jól elkülönül egy D és egy C típusú AA-ra. A C a D-től délre van; a követő D rendszer elhal. Az első csoport egy háromszög csúcsain elhelyezkedő foltokból áll. 25-én nyugszik.

13-án keletkezik a CM előtt 28°-on egy pórus, mely másnap már D típusú, 16/17-én van a CM-en vezető folt 23°-on, ferde tengelyű, 15° hosszú csoport. A követő nagyobb, belőle három pórusösvény indul. 18-án szétesőben; 21-én G típusú, két foltból áll; 22-én nyugszik.

20-án kel egy D típusú AA 21°-on, a követő nagyobb, mindegyikben több umbra; 24/25-én van a CM-en. A 40 ezer km-es követő PU-ban csak több apróbb U van. 25-én délután kettéválik és gyorsan csökkennek méretei. A vezető változatlan. 30-án nyugszik C típusúként.

23-án már mindkét féltekén láthatók a 15°—20° között kialakuló csoportthalmaz első tagjai; az északin négy D, J, D, C rendszer, a délin D, J, D típusú rendszerek. 27-én és 28-án vannak a CM-en. Igen sok bennük az apró folt és pórus.

ISKUM JÓZSEF

Az AAVSO Solár Bulletin felhívása

A fehér flerek könnyen megfigyelhetők kis távcsövekkel, feltűnésük a napfoltmaximum körüli években a legvalószínűbb. A Nap épp most lép ebbe a periódusba.

Számos vizuális megfigyelő említ kék fényt fehér flerek kapcsán (a kék fény a nagyobb energiára utal), ezért kék szűrőt ajánlunk a megfigyelésekhez. Csúcsáteresztése 430 nm-nél legyen, félértékessége kevesebb legyen 10 nm-nél. A fler vizuális kontrasztja így nőni fog a háttérhez képest, így könnyebb a jelenséget észrevenni. A Wratten-47 szűrő jól megfelel a célnak; a normál napszűrő mellett kell alkalmazni.

A fotografikus észlelők olyan szűrőt is használhatnak, melyek csúcsáteresztése 300—400 nm-nél van. Vizuális észlelésekkel nem érdemes próbálkozni 400 nm alatt.

Az esemény rendszerint 1—10 percig tart, megjelenése: egy vagy több kicsi, gyorsan fényesedő "folt" egy nagy, összetett napfoltcsoport közelében. Fényességük a környező fotoszférát háromszorosan is felülmúlhatja. Ezekből kiindulva az következik, hogy minden H-alfa fler egyben fehér fler is, csak azért nem észleljük őket vizuálisan, mert csekély az intenzitáseltérésük. (Épp ezért, ha valami gyanúsat észlelünk, tanácsos kék szűrővel is megvizsgálni. Ha az eltérés jelentős, valószínű, hogy fehér flert látunk. — I. J.) Ha fehér flert észlelünk, mindent fel kell jegyezni, időadatokat, az észlelés hullámhosszát és a becsült intenzitáskülönbséget, rajzot kell készíteni stb. Az adatokat a rovatvezetőnek kell beküldeni. Angolul tudók közvetlenül is fordulhatnak az AAVSO Napészlelő Szekciójának vezetőjéhez. Címe: Peter O. Taylor, P. O. Box 8115, Gainesville, FL 32605-8115, USA.

AAVSO SOLAR BULLETIN 1988. június

"Szemmegítő" napszűrő

A Zeiss Sonneglas nevű okulárszűrője a gyártó szerint teljes vizuális szűrést ill. fénycsökkentést biztosít (kapható a Tanács-körúti Ofotértben 188 Ft-ért). Valójában azonban legalább 50% infravöröst átenged, melegítve a pupillát és a csarnokvizet. Óvakodjunk ettől a szűrőtől!

I. J.